

Fișa disciplinei

Uniunea Europeană de la Maastricht la Lisabona

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4 Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Relații internaționale și studii europene

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Uniunea Europeană de la Maastricht la Lisabona						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Adrian Liviu IVAN						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Adrian Liviu IVAN						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					83 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					33
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Aplicarea fundamentelor teoriilor sociale și politice în înțelegerea, analizarea și evaluarea organizării Comunităților Europene/Uniunii Europene • Capacitatea de a identifica problemele apărute pe parcursul procesului de integrare europeană, analiza naturii și a modului de rezolvare a acestora • Utilizarea metodologiilor de analiză și decizie în domeniul integrării europene • Înțelegerea și analizarea dosarelor de politici curente ale Uniunii Europene • Interpretarea și valorificarea eficientă a informațiilor în organizațiile publice și private
--------------------------------	---

Competențe transversale	CT1 Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil), inclusiv prin utilizarea la nivel avansat a unei limbi de circulație internațională și la nivel mediu sau avansat a unei a doua limbi străine CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară CT3 Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței CT4 Capacitatea de analiză critică și interdisciplinară
--------------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Transmiterea cunoștințelor și formarea abilităților în identificarea, argumentarea și proiectarea unui dosar de politici comune, precum și cunoașterea implicațiilor curente ale reformei tratatelor de funcționare ale Uniunii Europene, precum și a instituțiilor europene.
7.2 Obiectivele specifice	• înțelegerea și interpretarea principalelor teorii ale integrării europene • înțelegerea rolului jucat de TFUE în conturarea unei identități europene, realizarea de dosare specifice pentru gama de politici comunitare • formarea și dezvoltarea atitudinii pozitive, responsabile față de pregătirea continuă, cunoașterea și identificarea tendințelor actuale de evoluție ale procesului de integrare europeană • capacitatea de a formula analize de specialitate privind evoluția, organizarea și poziționarea Uniunii Europene cu privire la problemele curente ale societăților europene • abilitatea de a propune soluții și de a argumenta funcționarea eficientă a mecanismului european de luare a deciziilor prin raportare la constrângerile și potențialul avut de logica interguvernamentală și de cea supranațională • deprinderi de a folosi abordarea neofuncționalistă și instituționalistă în raport cu managementul crizelor dar și cu noile propuneri de politici publice de la nivelul UE

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. De la Comunitatea Europeană la Uniunea Europeană. Importanța și semnificațiile Actului Unic European	Prelegerea, explicarea	
2. Tratatul de la Maastricht: structură și instituții	Prelegerea, explicarea	
3. Democratizarea procesului de decizie comunitară și apariția Uniunii Economice și Monetare: semnificații și impact	Prelegerea, explicarea	
4. Tratatul de la Amsterdam și eșecul reformelor instituționale	Prelegerea, explicarea	
5. Pregătirea extinderii spre Europa Centrală și de Est. Transformarea politicilor UE: PAC, mediu, concurență	Prelegerea, explicarea	
6. Viitorul Politicii Externe și de Securitate Europene. Apărarea Europeană încotro?	Prelegerea, explicarea	
7. Tratatul de la Nisa și clauza cooperării intensificate. Reforma pilonilor și logica noilor transformări instituționale	Prelegerea, explicarea	
8. Guvernanța și identitate Europeană	Prelegerea, explicarea	
9. Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa. Federalismul european față în față cu logica	Prelegerea, explicarea	

Interguvernamentală		
10. Uniunea celor 27: logici și condiționări. Provocările îngrădirii statelor din Europa Central-Estică	Prelegerea, explicarea, dezbateri	
11. România și integrarea europeană. Europeanism vs autohtonism	Prelegerea, explicarea	
12. Tratatul de la Lisabona și implicațiile sale extinse. Reconfigurarea rolului UE în Politica Externă și asumarea de noi roluri.	Prelegerea, explicarea, brainstorming	
13. Eficiența Uniunii Europene în gestionarea crizelor (economice, sanitare, migratorii, energetice)	Prelegerea, explicarea, brainstorming	
14. Noua agendă a Comisiei Europene și provocările extinderii Europene în deceniul 3 al secolului XXI	Prelegerea, explicarea	

Bibliografie

Supportul de curs: Adrian Liviu Ivan, Statele Unite ale Europei : Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranaționalism, CA Publishing, Cluj-Napoca, Ediția a 2-a, 2014.

1. Desmond Dinan, Origins and Evolution of the European Union(2014). Second Edition, Oxford University Press.
2. Nugent, N.(2010), The Government and Politics of the European Union, Palgrave Macmillan.
3. Hix, Simon(2008),What's wrong with the European Union and how to fix it, Cambridge: Polity.
4. BULMER, Simon, PARKER, Owen, BACHE, Ian, GEORGE, Stephen, BURNS, Charlotte(2020), Politics in the European Union, Oxford, Oxford University Press, 2020 (5th Edition).
5. McCormick, J. (2017) Understanding the European Union, Basingstoke:Macmillan
6. Pollack, M. (2003), The Engines of Integration: Delegation, Agency and Agenda Setting in the European Union, Oxford Richardson, J. (2005) European Union, Power and policy-making, London: Routledge (3rd edition).
7. Cini, M. and Pérez-Solórzano Borragán, N.(2013), European Union Politics, Oxford University Press.
8. Adrian Liviu Ivan(2007), Statele Unite ale Europei, Iași, Institutul European.
9. Juncker JC (2017) The State of the Union in 2017 https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-unionspeeches/state-union-2017_en
10. Hobolt, Sara B. (2016). The Brexit Vote: A Divided Nation, a Divided Continent. Journal of European Public Policy, 23:9, 1259-1277
11. Meunier, Sophie and Milada Vachudova (2018). Liberal Intergovernmentalism, Illiberalism and the Potential Superpower of the EU, Journal of Common Market Studies, No. 7, pp. 1631-1647.
12. Ian Bache, Simon Bulmer, Stephen George, and Owen Parker(2015), Politics in the European Union, Oxford University Press, 4th Edition.
13. Helen Wallace, Mark A. Pollack, and Alasdair Young(2014), Policy-Making in the European Union, Oxford University Press, 7th Edition.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Implicațiile transformării Comunității Europene într-o Uniune Politică. Studiu de caz: PESC și UEM	Studiul de caz, dezbateri, conversația	2 ore
2. Cetățenia europeană și implicațiile <i>Inițiativei cetățenești</i> în reducerea deficitului democratic de la nivelul UE	Dezbateri, problematizarea, studiul de caz	2 ore
3. Transformarea UE într-un actor de securitate: De la Sarcinile Petersberg la Saint Malo. Identitatea Politicii Europene de Securitate și Apărare.	Dezbateri, problematizarea, studiul de caz	2 ore
4. Implicațiile Tratatului de la Lisabona asupra viitorului Europei. Redesenarea competențelor UE și importanța	Studiul de caz, dezbateri, conversația	2 ore

noilor inovații din cadrul TFUE		
5. Impactul președinției românești la Consiliul Uniunii Europene.	Studiul de caz, dezbateri, conversația	2 ore
6. Impactul ieșirii Marii Britanii din UE	Studiul de caz, dezbateri, conversația	2 ore
7. Priorități strategice ale UE privind reforma tratatelor și asumarea de noi roluri. Politica Europeană de Vecinătate și Busola Strategică: studii de caz	descoperirea inductivă, deductivă, dezbateri, simularea	2 ore

Bibliografie

Supportul de curs: Adrian Liviu Ivan, Statele Unite ale Europei : Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranaționalism, CA Publishing, Ediția a 2-a, 2014.

1. Desmond Dinan, Origins and Evolution of the European Union(2014). Second Edition, Oxford University Press.
2. Nugent, N.(2010), The Government and Politics of the European Union, Palgrave Macmillan.
3. Hix, Simon(2008),What's wrong with the European Union and how to fix it, Cambridge: Polity.
4. BULMER, Simon, PARKER, Owen, BACHE, Ian, GEORGE, Stephen, BURNS, Charlotte(2020), Politics in the European Union, Oxford, Oxford University Press, 2020 (5th Edition).
5. McCormick, J. (2017) Understanding the European Union, Basingstoke:Macmillan
6. Pollack, M. (2003), The Engines of Integration: Delegation, Agency and Agenda Setting in the European Union, Oxford Richardson, J. (2005) European Union, Power and policy-making, London: Routledge (3rd edition).
7. Cini, M. and Pérez-Solórzano Borragán, N.(2013), European Union Politics, Oxford University Press.
8. Adrian Liviu Ivan(2007), Statele Unite ale Europei, Iași, Institutul European.
9. Juncker JC (2017) The State of the Union in 2017, https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-unionspeeches/state-union-2017_en
10. Hobolt, Sara B. (2016). The Brexit Vote: A Divided Nation, a Divided Continent. Journal of European Public Policy, 23:9, 1259-1277
11. Meunier, Sophie and Milada Vachudova (2018). Liberal Intergovernmentalism, Illiberalism and the Potential Superpower of the EU, Journal of Common Market Studies, No. 7, pp. 1631-1647.
12. Ian Bache, Simon Bulmer, Stephen George, and Owen Parker(2015), Politics in the European Union, Oxford University Press, 4th Edition.
13. Helen Wallace, Mark A. Pollack, and Alasdair Young(2014), Policy-Making in the European Union, Oxford University Press, 7th Edition.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei au fost elaborate în deplină conformitate cu lucrările de specialitate, publicate în țară sau în străinătate.
- Temele abordate pe parcursul cursurilor și seminarelor formează obiectul dezbaterilor academice în cadrul instituțiilor de profil, precum și în cadrul diverselor conferințe naționale sau internaționale.
- De asemenea, aptitudinile și competențele pe care conținutul disciplinei le oferă studenților se regăsesc în clasificarea ocupațiilor din România

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea cunoștințelor	Examen	50%

	din curs si din bibliografia de specialitate recomandată		
10.5 Seminar/laborator	Cunoașterea și înțelegerea principalelor conșpece din evoluția procesului de integrare europeană din ultimele 3 decenii Parcurgerea materialelor recomandate pentru fiecare temă	Lucrări de seminar/ Dezbateri/ Evaluarea continuă pe parcursul semestrului	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Cerințe minime pentru nota 5 (sau cum se acordă nota 5)			
1. Prezența minimă de 50% la activitățile de seminar și elaborarea a minim 1 material pentru seminar 2. Înțelegerea problematicei de specialitate și participarea activă la minim 2 dezbateri.			
Cerințe minime pentru nota 10 (cum se acordă nota 10):			
1. Prezența minimă de 80% la activitățile de seminar și elaborarea a minim 2 materiale pentru seminar. 2. Respectarea termenelor de finalizare a proiectelor de seminar 3. Cunoașterea conținuturilor disciplinei demonstrată prin participarea activă la minim 60% din întâlnirile de seminar 4. Parcurgerea integrală a cel puțin 2 volume din literatura de specialitate 5. Participarea activă la minim 50% din cursuri, cu pondere de până la 1 punct din nota finală.			

11. Etichete ODT(Obiective de Dezvoltare Durabilă)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării
02.09.2025

Semnătura titularului de curs
Prof. univ. dr. Adrian Liviu IVAN

Semnătura titularului de seminar
Prof. univ. dr. Adrian Liviu IVAN

Data avizării în departament
28.09.2025

Semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Claudiu Marian